

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

จากการประกาศนโยบายของรัฐบาลปี พ.ศ. 2544 เรื่องการดำเนินการ “ถนนคนเดิน (Walking Street)” ที่มีแนวคิดการพัฒนาเมืองให้สอดคล้องกับวิถีชุมชน โดยเป็นหนึ่งในมาตรการเพื่อการประหยัดพลังงาน ตามมติคณะรัฐมนตรี (นางลักษณ์ ดิชฐวงษ์, 2548 : ออนไลน์) ทำให้มีกิจกรรมถนนคนเดินเกิดขึ้น จากกรุงเทพฯมาสู่เชียงใหม่ในปี 2545 เชียงใหม่จึงมีแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ ที่ได้รับความสนใจจากทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติ ในปัจจุบันการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือเขต 1 ได้จัดทำหนังสือท่องเที่ยวเชียงใหม่ โดยนำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม 12 เส้นทาง ซึ่งหนึ่งในเส้นทางท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมนั้นได้รวมถนนคนเดินบริเวณถนนราชดำเนินไว้ด้วยเช่นกัน

ถนนคนเดินบริเวณราชดำเนิน เป็นการใช้พื้นที่ถนนสำหรับการจัดกิจกรรม มีการเปิดการจราจรชั่วคราว ทุกวันอาทิตย์ เวลา 13.00 – 22.00 น เพื่อให้คนเดินเท้าสามารถใช้พื้นที่ถนนในการทำกิจกรรมต่างๆได้ เช่น เป็นที่จัดงานทางด้านวัฒนธรรม การแสดง ขายสินค้า ขายอาหาร ถนนคนเดินบริเวณถนนราชดำเนิน จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับการยกย่องว่าเป็นถนนคนเดินที่ประสบความสำเร็จที่สุดในประเทศไทย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือเขต 1, 2550 : ออนไลน์) ดัชนีชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจนในแง่ของสังคมและเศรษฐกิจ คือ มีจำนวนคนเดินเท้ามีแนวโน้มคงที่ ประมาณ 33,000 คนต่อวัน มีกิจกรรมสังคมที่สร้างสรรค์และเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น มีปริมาณการใช้จ่ายหมุนเวียนสูงโดยประมาณการเป็นเงิน 9 – 10 ล้านบาทต่อวัน (ระวีวรรณ โอพารัตน์มณี และ รุจียา มุสิกะลักษณ์, 2547) ความสำเร็จจากการเป็นเส้นทางท่องเที่ยวที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจจากการใช้จ่าย สร้างรายได้อย่างมากแก่ท้องถิ่น จากรูปแบบการเป็นถนนคนเดินเชิงวัฒนธรรม และจับจ่ายสินค้าและบริการท้องถิ่น จึงได้กลายเป็นต้นแบบกิจกรรมแพร่ขยายไปสู่ถนนสายอื่นๆ ทั้งภายในจังหวัดเชียงใหม่ เช่น ถนนวัวลาย จังหวัดข้างเคียง เช่น ลำพูน ลำปาง แพร่ และจังหวัดต่างๆเกือบทั่วประเทศ โดยเฉพาะจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือเขต 1, 2550 : ออนไลน์)

ความสำเร็จของถนนคนเดินบริเวณถนนราชดำเนินจึงมีความน่าสนใจศึกษาว่าปัจจัยใด ที่ทำให้แหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้ได้รับความนิยมสำหรับนักท่องเที่ยวและคนท้องถิ่น กระทั่งมีการขยายเส้นทางจาก 900 เมตร เป็น 1.5 กิโลเมตร หลังจากเริ่มโครงการเพียงหนึ่งปี เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวมากขึ้น (นางลักษณ์ ดิชฐวงษ์, 2548 : ออนไลน์)

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษาปัจจัยความสำเร็จของถนนคนเดินบริเวณถนนราชดำเนิน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้สามารถนำไปปรับปรุงปัจจัยเกี่ยวข้องที่มีผลต่อความสำเร็จในกิจกรรมถนนคนเดินสายอื่นให้ดียิ่งขึ้น หรือ นำไปประยุกต์ พัฒนาเป็นสถานที่แห่งใหม่ได้

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาถึงปัจจัยความสำเร็จของถนนคนเดินบริเวณถนนราชดำเนิน จังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยความสำเร็จของถนนคนเดินบริเวณถนนราชดำเนิน จังหวัดเชียงใหม่
2. สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ปรับปรุงปัจจัยเกี่ยวข้องที่มีผลต่อความสำเร็จในกิจกรรมถนนคนเดินสายอื่นให้ดียิ่งขึ้น หรือ นำไปพัฒนาเป็นสถานที่แห่งใหม่ได้

นิยามศัพท์

ปัจจัยความสำเร็จ หมายถึง สิ่งที่ส่งผลให้กิจกรรมถนนคนเดินบริเวณถนนราชดำเนิน บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกิจกรรมถนนคนเดิน จนได้รับความนิยมนักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง โดยใช้กรอบแนวคิดเรื่องการจัดการด้านการตลาดท่องเที่ยว ส่วนประสมการตลาดบริการทุนทางสังคมในเรื่องทุนทางวัฒนธรรมและเครือข่ายในการวัดปัจจัยความสำเร็จ

ถนนคนเดิน หมายถึง การใช้พื้นที่ถนนสำหรับการจัดกิจกรรม การปิดการจราจรชั่วคราว เพื่อให้คนเดินเท้าสามารถใช้พื้นที่ถนนในการทำกิจกรรมต่างๆ ได้ เช่น การจำหน่ายสินค้า หัตถกรรมภาคเหนือ การจำหน่ายอาหาร การจัดการแสดงศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

ถนนคนเดินบริเวณถนนราชดำเนิน หมายถึง บริเวณลานอเนกประสงค์ประตูท่าแพ ถนนพระปกเกล้า และถนนราชดำเนิน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีการปิดการจราจรชั่วคราวทุกวันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 13.00 – 22.00 น โดยเริ่มตั้งแต่ลานอเนกประสงค์ประตูท่าแพ ถนนราชดำเนิน วันพันอัน สีแยกกลางเวียง วัดเจดีย์หลวงหน้าอนุสาวรีย์สามกษัตริย์ หน้าที่ว่าการอำเภอเมือง เชียงใหม่ จนถึงหน้าวัดพระสิงห์ ระยะทางประมาณ 1.5 กิโลเมตร

ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ทำการลงทะเบียนจองพื้นที่จำหน่ายสินค้าและบริการกับ เทศกิจ เทศบาลนครเชียงใหม่ ปี 2553 บริเวณถนนราชดำเนิน